

VAD ÄR OMVÄRLDSANALYS OCH VARFÖR SKA DEN GÖRAS?

HANDISAM 22 SEPTEMBER 2009

LINDA GENF, OMVÄRLDSANALYTIKER

Wide **NARROW**

CREATING OPPORTUNITY SEEKERS™

Vad är omvärldsanalys?

En systematisk process där man samlar in och analyserar omvärldsinformation och drar strategiska slutsatser av den

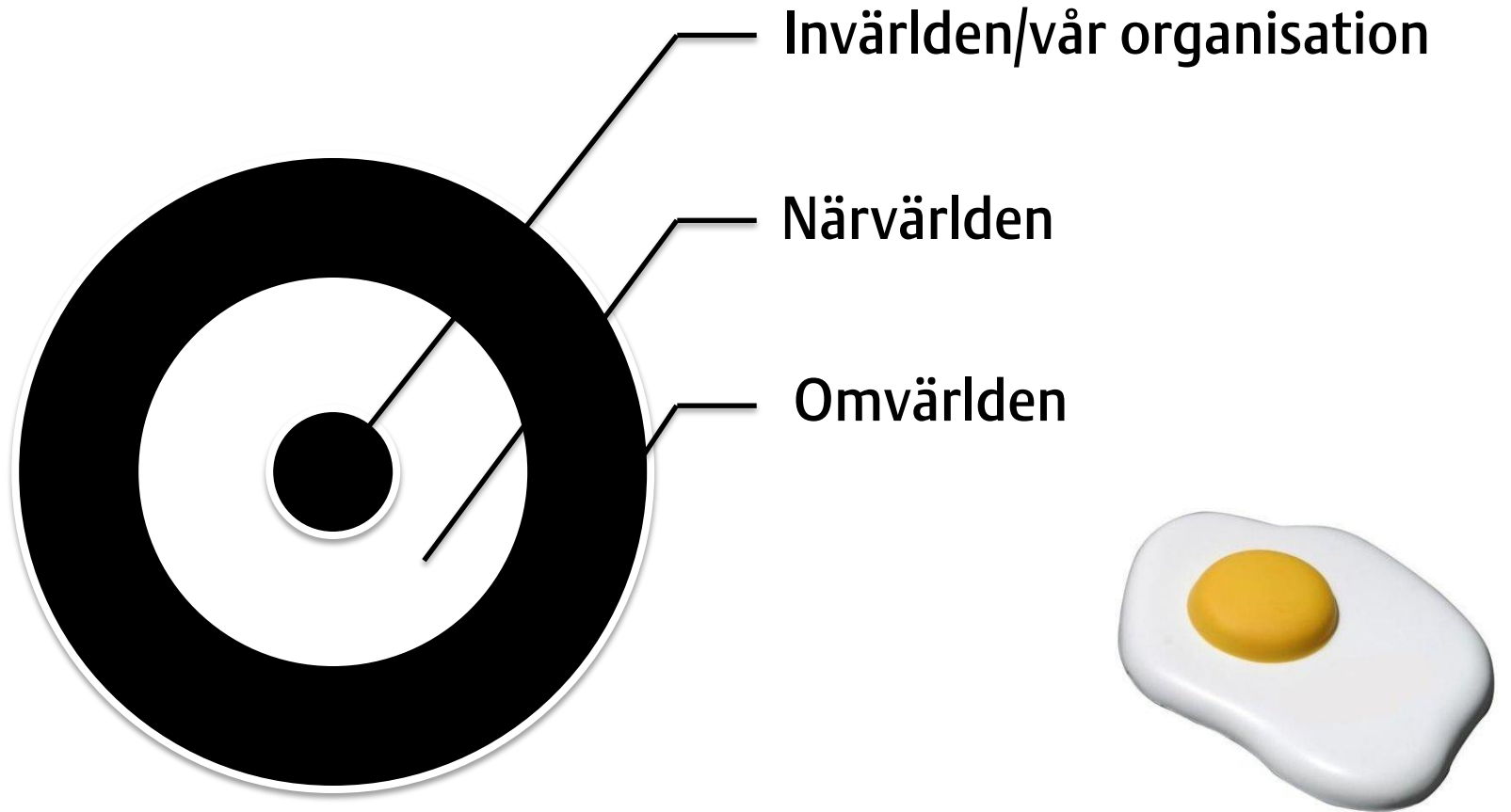

Omvärldsanalys är en process

- ✱ Omvärlden förändras ständigt
- ✱ Därför måste omvärldsanalys vara ett löpande arbete som pågår ständigt och integrerat i varje organisations arbete

Omvärlden - allt utanför den egna organisationen

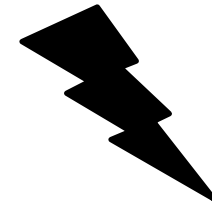
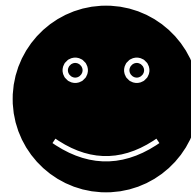

Omvärldens dimensioner och omvärldskartan

Omvärldsinformationens beståndsdelar

Inom omvärldsanalysen
brukar man dela in
omvärldsinformation i
trender, tendenser,
händelser och aktörer

Trender

- * Långsiktiga förändringar i en viss riktning
- * Trender har en rörelse; ökar, minskar ...
- * De syns nu och kan beläggas med fakta. Det är alltså inte något som kommer att hända
- * Brukar delas in i övergripande metatrender, såsom urbanisering, digitalisering, globalisering – och kortare trender som har kortare räckvidd i tid och rum
- * Skilj mellan trender och tendenser – tendenser går inte att belägga utan är strömningar som vi snappar upp

Händelser

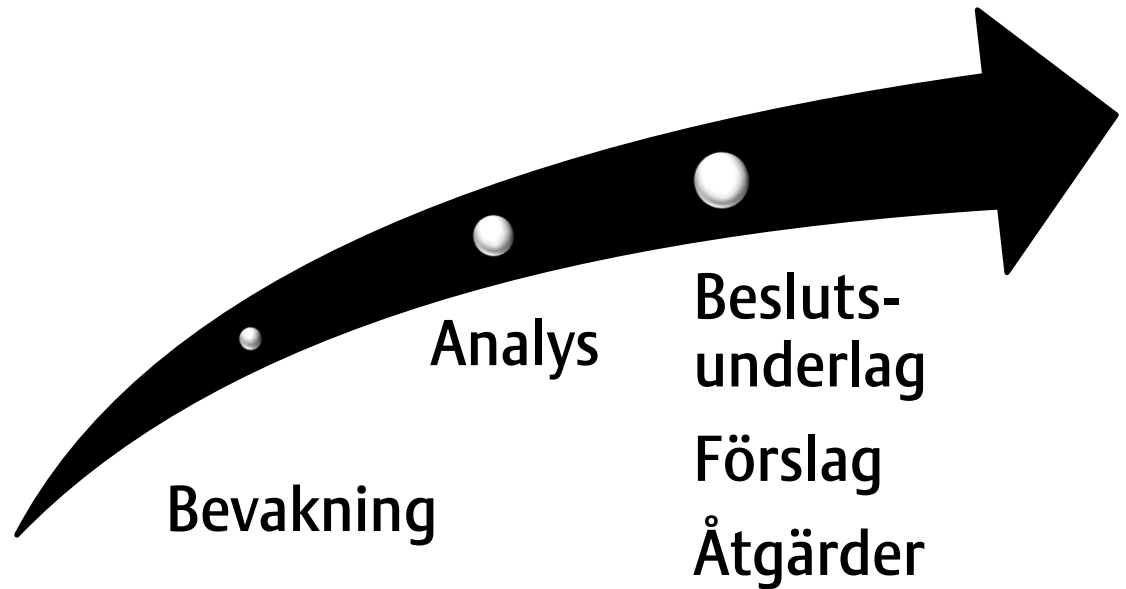
- ✿ Händelser skiljer sig från trender genom att de saknar riktning och varaktighet.
- ✿ Man brukar skilja på förutsägbara händelser, som man kan förbereda sig inför och oförutsägbara händelser som det är betydligt svårare att förbereda sig på
- ✿ Med hjälp av omvärldsanalysens analysverktyg går det att skaffa sig beredskap även för oförutsägbara händelser

Aktörer

- ✱ Aktörer gör val, agerar och påverkar därmed utvecklingen
- ✱ De kan vara både individer eller kollektiv
- ✱ Aktörer är intressanta därför att de kan påverka trenders utveckling och vara drivkrafter bakom händelser
- ✱ Genom att ha koll på hur andra aktörer agerar kan du få veta en hel del om vad de tror om utvecklingen

Omvärldsanalysens grundfrågor

1. Vad händer?
2. Varför händer det?
3. Vad innebär förändringen?
- konsekvenser

Vanliga analysmetoder i omvärldsanalys

Analysverktyg:

- * Effektanalys
- * Drivkraftsanalys
- * Sambandsanalys
- * Konsekvensanalys
- * Scenarioanalys

Svarar på:

Hur stor påverkan har x?

Vad driver x?

Hur ser sambandet mellan olika trender, aktörer och händelser ut?

Vad får x för konsekvenser?

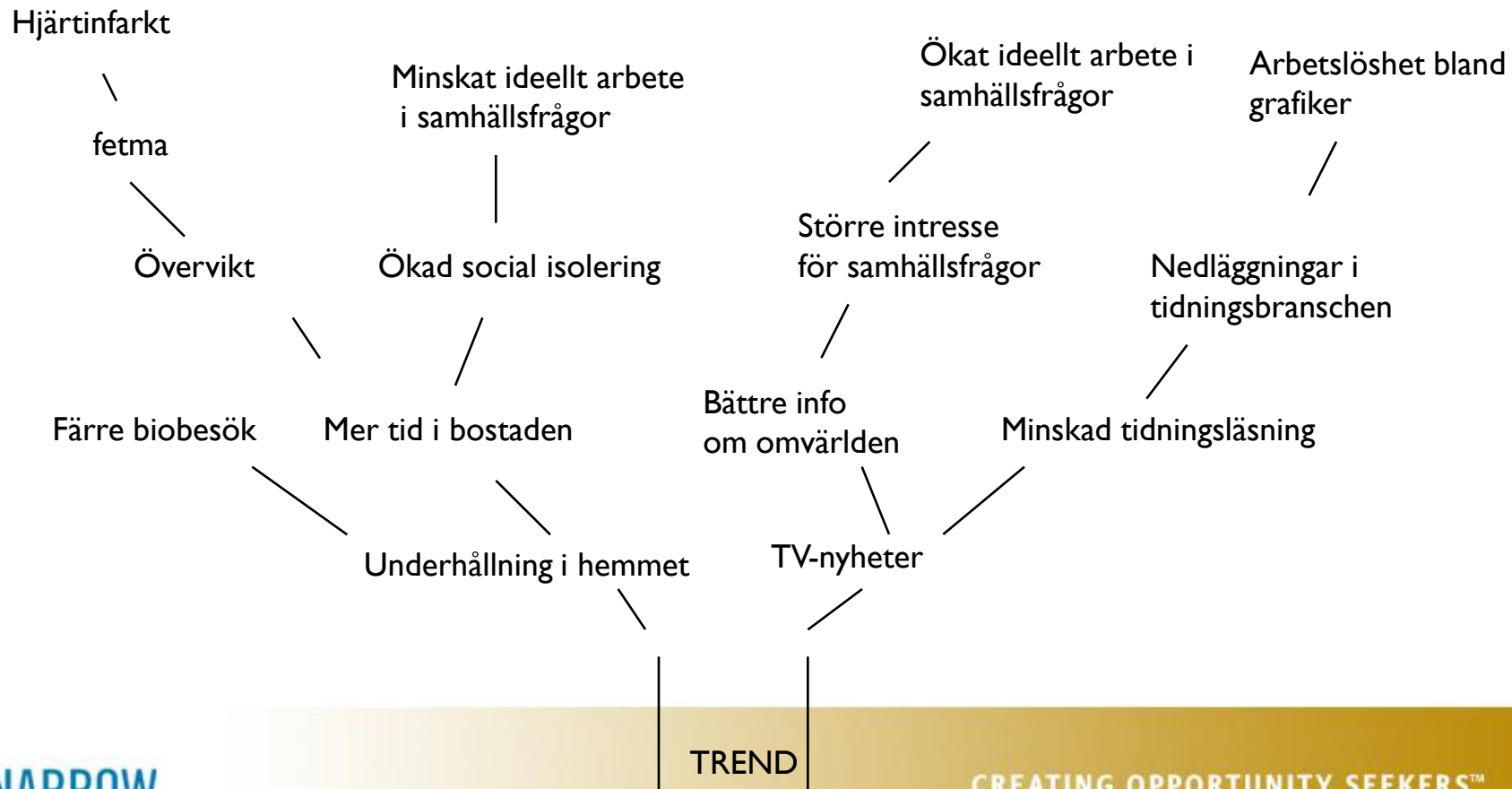
Hur kan framtiden se ut?

Konsekvensanalys

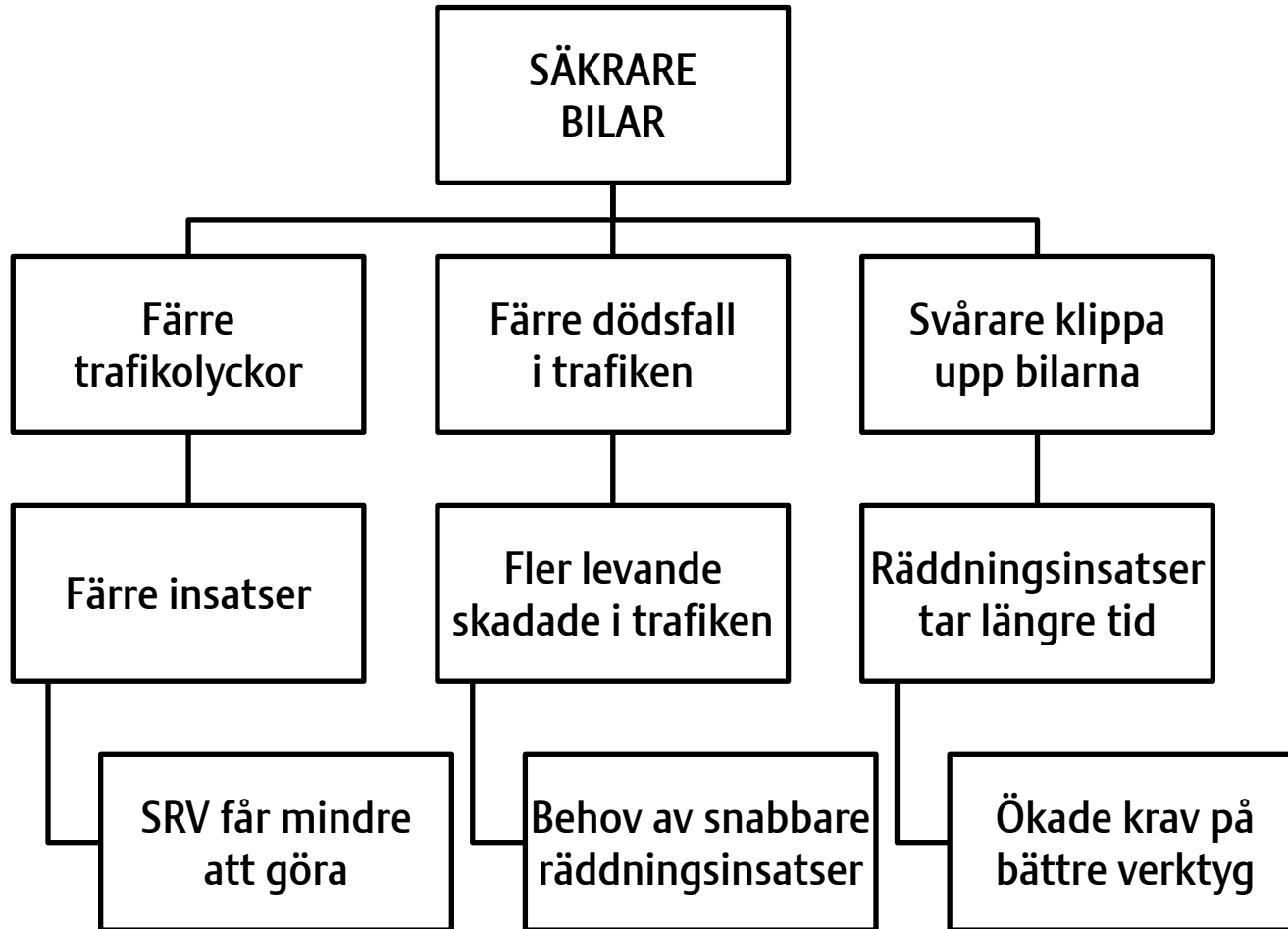
- ✿ Konsekvensanalys använder man för att analysera vad en trend eller händelse kan få för konsekvenser för till exempel samhället i stort, en region, en organisation eller grupp en av människor.
- ✿ Ofta brukar man arbeta med konsekvenser i flera led
- ✿ När man gör konsekvensanalyser kan man med fördel arbeta med metaforer eller strukturerade matriser för att se så många konsekvenser som möjligt av en trend eller händelse

Exempel på konsekvensträd

TREND: Allt fler hushåll har TV

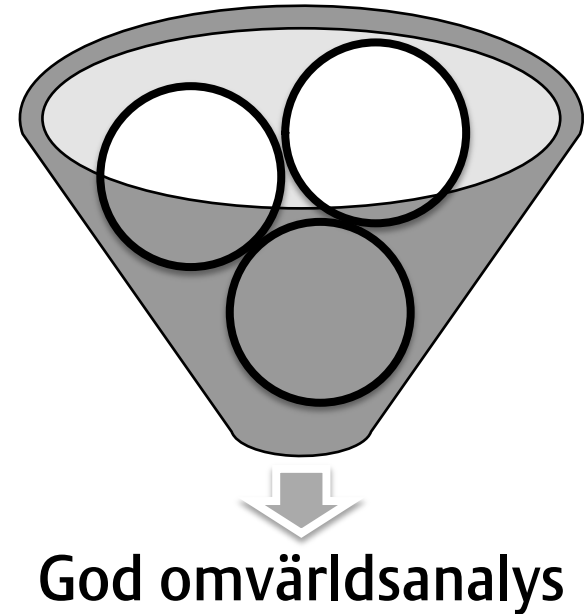

Exempel på konsekvenskedjor

Förutsättningar för en bra omvärldsanalys

- * Relevant systemnivå
- * En konkret och välformulerad fråga
- * Ett rimligt tidsperspektiv

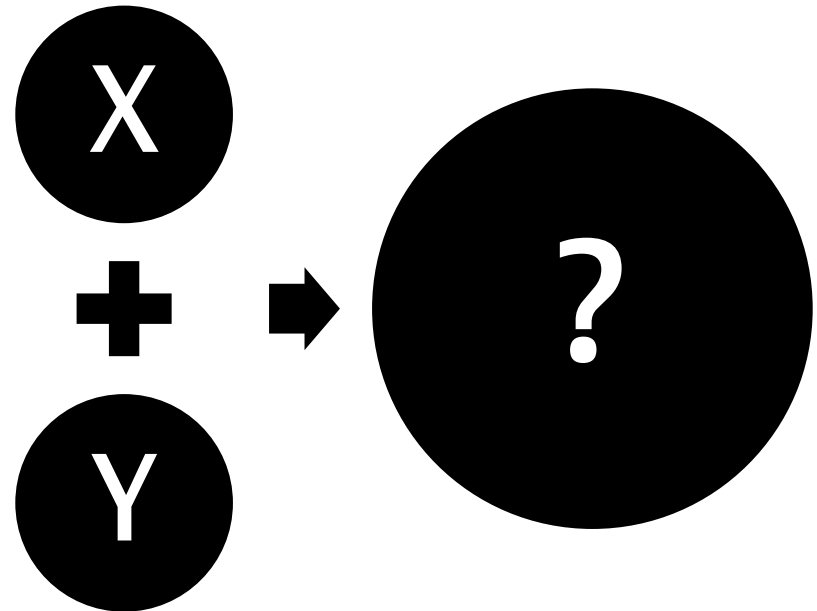
Det är svårt att inte fastna i nuet

- ✱ Det är lätt att fastna i nuet och kartlägga det som hänt och händer nu
- ✱ I omvärldsanalysen ska man ha fokus framåt – inte bakåt
- ✱ Det krävs lite mod att se något nytt och dra slutsatser om framtiden

Objektivitetskravet

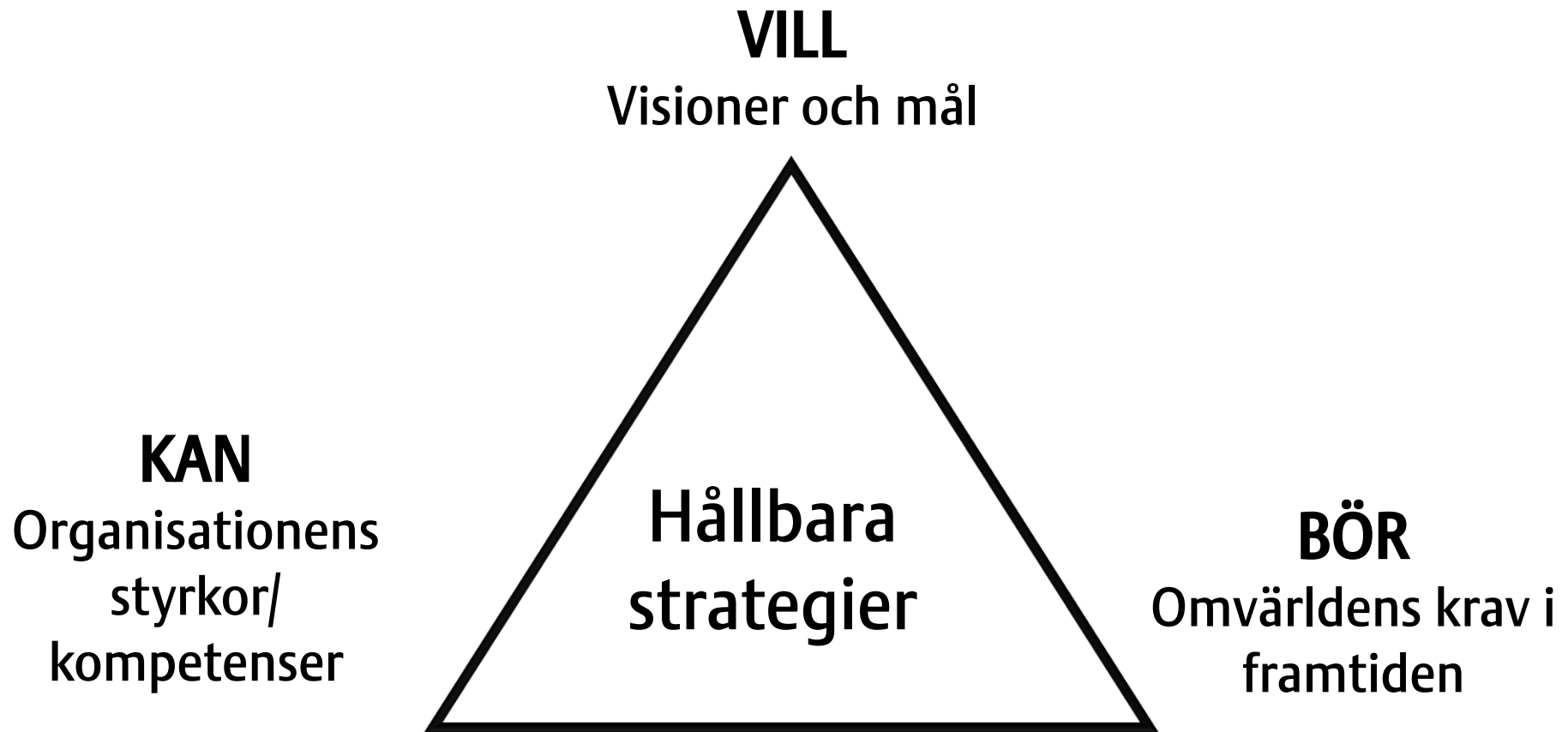
- ✿ Det är viktigt att vara neutral i både bevakning och analys
- ✿ Utifrån en så objektiv bild som möjligt kan vi sedan identifiera konsekvenserna - både hinder och möjligheter

Alla kan bidra

- ✿ En förutsättning för god omvärldsanalys är att man vågar vrida och vända på perspektiven
- ✿ Att vara många som har olika erfarenheter och som ser med olika glasögon är en fördel
- ✿ **Alla** har något att bidra med och alla kan göra bedömningar om utvecklingen
- ✿ Att sitta ensam på sin kammare och göra omvärldsanalyser är inte att rekommendera!

Att använda omvärldsanalys i strategiskt arbete

Varför ska man göra omvärldsanalyser?

- ✱ Mer välgrundade beslut som bygger på ”neutrala” fakta
- ✱ Argument och stöd för *varför* vi valt en viss väg eller fattat ett visst beslut - stöd för förändringsarbete
- ✱ Möjlighet att höja handlingsberedskapen för oss och för de som påverkas av de förändringar vi ser
- ✱ Större möjlighet att påverka andra i vår omvärld

Varför göra omvärldsanalyser - Samhall

- ✿ Är våra antaganden om utvecklingen på arbetsmarknaden rimliga?
- ✿ Ledningsgruppen och styrelsen behövde veta om befintlig strategisk inriktning mötte omvärldens krav
- ✿ Resultatet gav också förslag på nya verksamhetsområden och affärsmöjligheter som man inte tidigare sett

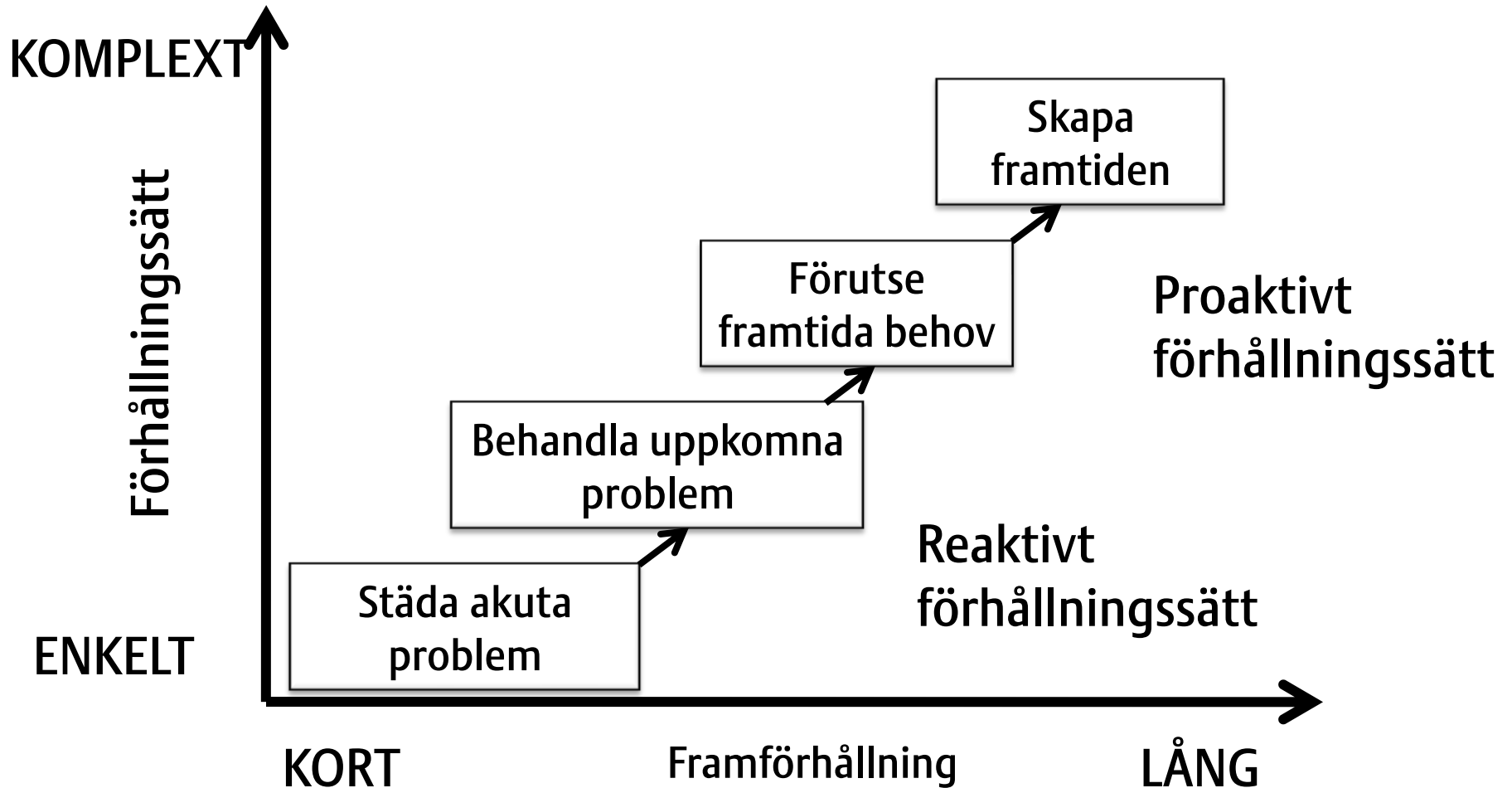
Varför göra omvärldsanalyser - RAÄ

- ✱ Möjlighet att vara proaktiv och kunna påverka sitt uppdrag
- ✱ Med stöd av ett gediget och brett förankrat omvärldsarbete har RAÄ bättre kunnat påverka utformningen av kulturpolitiken

Varför göra omvärldsanalyser - SFF

- ✱ Få underlag för att verka för att förbättra fotografers arbetssituation inom flera konkreta områden
- ✱ SFF fick också insikt om vilka de **verkliga** framtidsutmaningarna är – oron var stor och myterna många – ibland var oron onödigt stor

Ett stöd för ökad proaktivitet

TACK FÖR IDAG!

Wide **NARROW**

CREATING OPPORTUNITY SEEKERS™